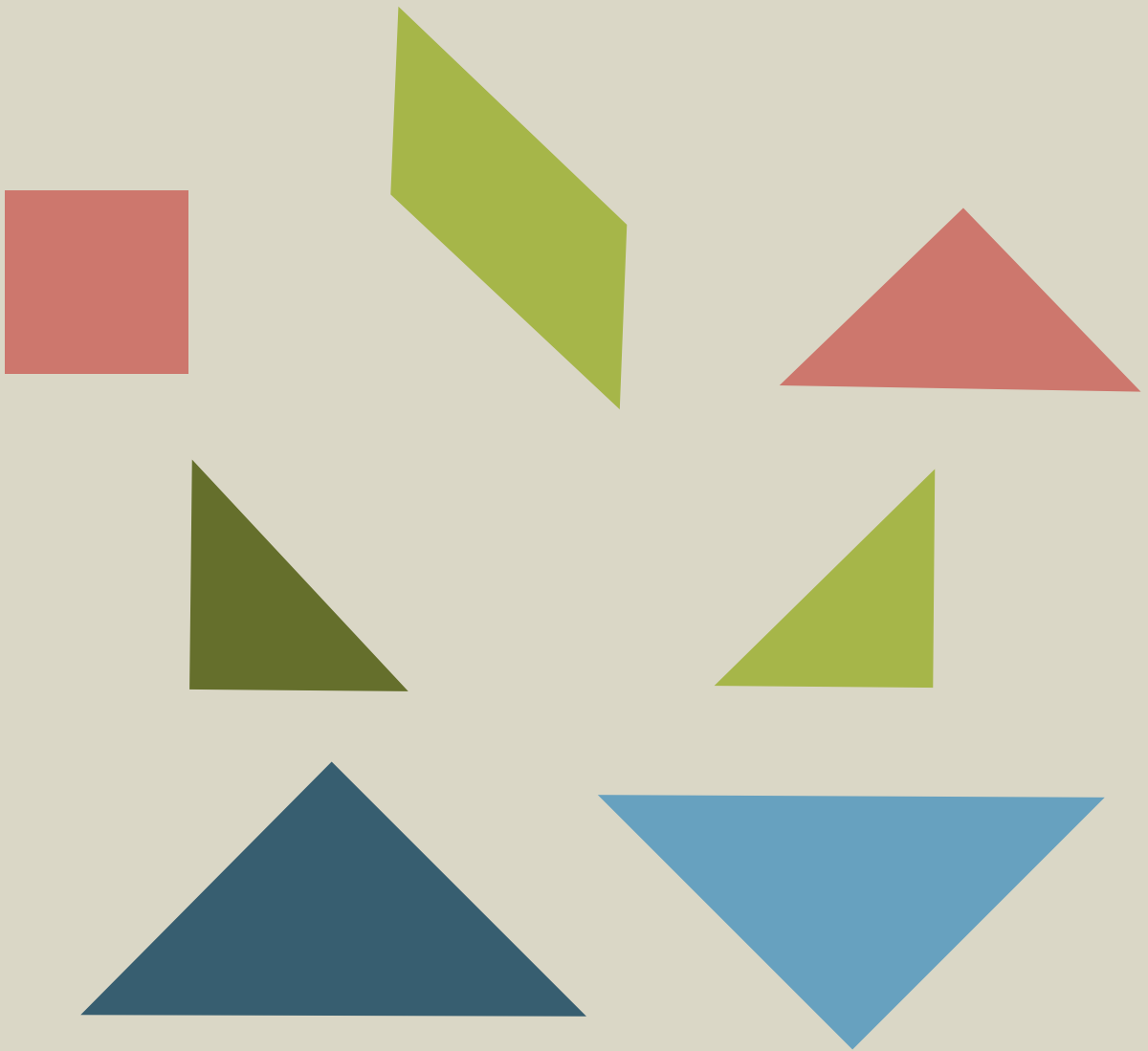

Lesfiche bij aflevering 2:

Eerste maand in OKAN

Centrale thema's:

Eerste ervaringen in een nieuwe klas – emoties

Colofon

Ontwikkeling lesfiche: Oliva Moors

Eindredactie: Jona Hebbrecht, Marlies Algoet, Farida Barki

Vormgeving: Ruth Van Wichelen

Deze lesfiche kwam tot stand met de steun van het Vlaams ministerie van Onderwijs en Vorming.

Inhoud

Tekstverkenning	4
Ontwikkelingsdoelen	4
Voor het luisteren	5
Tijdens het luisteren.....	6
Lesfase 1	6
Lesfase 2	8
Lesfase 3	10
Na het luisteren	11
Materiaal.....	12
Extra lessuggesties	13
Bijlage 1: kaartjes met gevoelens	19
Bijlage 2: vraagzinnen en antwoorden.....	14
Bijlage 3: tabel	17

Tekstverkenning

Korte inhoud

Deze podcast vertelt persoonlijke verhalen van leerlingen over hun eerste weken in OKAN. Hoe voelde het om in een nieuwe klas te starten? Maakte je snel vrienden? Wie hielp je? En waarom is Nederlands leren zo belangrijk? Dat zijn enkele vragen die aan bod komen.

Kenmerken

Enkele leerlingen nemen het woord en vertellen een persoonlijk en herkenbaar verhaal. Je hoort een licht regionaal accent.

Aandacht voor

Deze podcast is ingesproken door OKAN-jongeren. Omdat ze nog Nederlands leren, kan de podcast soms moeilijk verstaanbaar zijn.

Noodzakelijke voorkennis

Concepten: Wat is OKAN?

Woordenschat: angst, bang, de vriend(en), de familie, de taal, de herinnering, spannend, misschien

ONTWIKKELINGSDOELEN

- OD 2 De leerlingen kunnen op beschrijvend niveau relevante informatie uit mondelinge tekst verwerken.
- OD 3 De leerlingen kunnen op beschrijvend niveau relevante informatie mondeling formuleren en uitwisselen.
- OD 6 De leerlingen kunnen op beoordelend niveau relevante informatie uit mondelinge teksten kritisch verwerken.
- OD 16 De leerling kan luisterstrategieën inzetten.

Voor het luisteren

Instructie en verloop

Lesoel:

Leerlingen reflecteren op hun eigen start in school en delen ervaringen met klasgenoten. Leerlingen kunnen eigen gevoelens en ideeën verbinden met een luistertekst.

Lesverloop:

1. Beeld geven van OKAN

Laat een korte [schoolvideo](#) of een serie foto's zien van leerlingen in een OKAN-klas. Zo krijgen de leerlingen meteen een visueel beeld van de situatie en de omgeving waarover ze gaan luisteren.

2. Woordveld rond OKAN

Schrijf nu het woord OKAN groot in het midden van het bord. Vraag de leerlingen om associaties, woorden te noemen die ze bij OKAN hebben. Bijvoorbeeld: nieuw, leren, vrienden, moeilijk, hulp, Nederlands. Schrijf die woorden eromheen, zodat je samen een woordveld bouwt.

3. Gevoelens in kaart brengen

Deel kaartjes uit met verschillende gevoelens zoals blij, bang, verlegen, nieuwsgierig, onzeker, trots (BIJLAGE 1). Laat elke leerling kiezen welk gevoel volgens hen het best past bij hun eerste maand op school. Laat ze hun kaartje ophangen bij het centrale thema START op het bord. Dat maakt emoties zichtbaar en bespreekbaar.

Voorbeeldvragen:

- Wat zie je op de foto/video?
- Wat is moeilijk of leuk in een OKAN-klas? Wat is spannend?
- Waar denk je aan bij het woord OKAN? Wat denk jij als iemand OKAN zegt?

 Woordenschat: blij, bang, verlegen, nieuwsgierig, nieuw, vragen, terugkijken

Tips:

- Gebruik veel visuele hulpmiddelen, herhaal belangrijke woorden en geef positieve feedback.
- Activeer woordenschat rond gevoelens. Of reik het zeker aan bij beginners.

Materiaal:

- BIJLAGE 1: kaartjes met gevoelens
- [Video](#) van een OKAN-klas op het Archief voor Onderwijs

Activeer noodzakelijke voorkennis

Tijdens het luisteren

Lesfase 1

 0:41 - 1:00 ; 1:00 – 5:24

Instructie en verloop

Lesdoel:

Leerlingen kunnen door voorspellen en actief luisteren hun begrip van een luistertekst vergroten. Ze kunnen de luistertekst verbinden met hun eigen voorkennis en ervaringen over OKAN.

Lesverloop:

1. Titel en voorspellen (Think)

Projecteer de titel van de podcast 'Eerste maand OKAN'.

Laat leerlingen nu nadenken: waar denk jij dat deze podcast over gaat? Wat wil je graag weten?

2. Ideeën uitwisselen (Pair)

Laat leerlingen hun gedachten delen met een klasgenoot of in kleine groepjes. Leerlingen vertellen elkaar wat ze denken over de podcast en welke vragen ze hebben.

3. Klassikaal delen (Share)

Vraag enkele duo's om hun voorspellingen of vragen te delen met de hele klas. Leg uit dat deze manier van denken en delen helpt om beter te begrijpen wat ze gaan horen.

4. Luisteropdracht

- Speel het fragment af: 0:41 tot 1:00.
"Jij zit nu in OKAN... Rachman, hoe was jouw eerste maand in OKAN?"
- Laat de leerlingen tijdens het luisteren actief vergelijken: klopt wat je voorspeld had met wat je nu hoort?

5. Nabespreking

Vertel de klas dat deze podcast gaat over persoonlijke verhalen en ervaringen van leerlingen in hun eerste weken in OKAN. Bespreek wat leerlingen net gehoord hebben en vergelijk dat met hun voorspellingen.

Beluister het fragment (0:41 tot 1:00 en 1:00 tot 5:24). Daarin vertellen de jongeren hoe ze zich die eerste maand voelden. Gebruik het fragment vooral om een impressie en sfeer te geven, niet voor inhoudelijke/grammaticale analyse.

Ga terug naar de woordenwolk (zie 'Voor het luisteren') op het bord. Laat leerlingen opnieuw associaties, woorden of vragen bedenken die volgens hen horen bij het thema starten in een OKAN-klas. Laat hen de woordenwolk aanvullen in een andere kleur. Zo zie je duidelijk de verschillen tussen de leerlingen van de klas en die van de podcast.

 Voorbeeldvragen:

- Waar gaat de podcast over?
- Wie gaat spreken in de podcast?
- Wat betekent 'eerste maand'?

abc *Woordenschat:* eerste – tijdje – langer

 Tips:

- Gebruik de Think-Pair-Share methodiek bewust om ook stillere of minder talige leerlingen te activeren.
- Geef voldoende tijd bij het 'Think'-moment, zodat ze eerst rustig kunnen nadenken (eventueel met tekeningen of sleutelwoorden). Dat verhoogt het zelfvertrouwen en zorgt voor meer betrokkenheid bij het luisteren.
- Door te overleggen in duo's (Pair), oefenen leerlingen in luisteren, verwoorden en reageren.

Activeer noodzakelijke voorkennis

Sta model

Lesfase 2

 2:17- 2:18, 1:07, 2:06, 3:06, 3:28, 4:40, 5:34

Instructie en verloop

Lesdoel :

Leerlingen vertellen over hun eerste maand in OKAN en gebruiken daarbij eenvoudige zinnen in de verleden tijd.

Lesverloop:

1. Introduceer het spreekdoel: we gaan praten over onze eerste maand in OKAN. Die eerste maand is al even voorbij. Daarom gebruiken we doe-woorden/werkwoorden in de verleden tijd.
2. Maak een lijstje met enkele relevante werkwoorden in de tegenwoordige én verleden tijd en duid expliciet op het verschil in gebruik. Gebruik bijvoorbeeld de vernieuwde [brochure 'Eerst OKAN. Nu IK KAN'](#).
3. Geef nu het werkblad met de vragen van de medewerker van Wablieft (BIJLAGE 2).
4. Projecteer de zinnen. Vraag wat opvalt. Antwoord: ze staan allemaal in de verleden tijd.
 - Hoe **was** jouw eerste maand in OKAN?
 - **Had** jij iemand waarmee je in jouw taal kon praten in de eerste maand?
 - Hoe **voelde** je je?
 - Wat **vond** je moeilijk?
 - **Was** je ergens bang voor? Wat **vond** je spannend?
 - Wat **vond** je leuk?
 - Wie of wat **heeft** jou **geholpen**?
 - In welke taal **praatte** je dan met je vrienden?
 - **Vond** je het belangrijk om snel Nederlands te leren?
5. Laat de leerlingen gericht luisteren naar die vragen in de podcast en laat hen het doe-woord/werkwoord onderstrepen. (1:07, 2:06, 3:06, 3:28, 4:40, 5:34)
6. Laat daarna de leerlingen de eerste oefening maken van het werkblad: laat hen vraag en antwoord verbinden aan de hand van het fragment in de podcast. Speel het fragment twee keer af, zodat leerlingen de kans krijgen om de inhoud beter te begrijpen en te controleren.

Opmerking

De jongeren in de podcast reageren allemaal op hun eigen manier. De opdracht bevat slechts een selectie van hun antwoorden. Niet alles wat je in het fragment hoort, staat op het werkblad. Dat kan het lastiger maken om meteen de juiste koppelingen te vinden.

- Hoe **was** jouw eerste maand in OKAN?
Mijn eerste maand was heel slecht. Ik sprak geen Nederlands en had geen vriend.
- **Had** jij iemand waarmee je in jouw taal kon praten in de eerste maand?
Nee, niemand.
- Hoe **voelde** je je?
De eerste drie weken voelde ik me slecht.
- Wat **vond** je moeilijk?
Ik was alleen en ik had geen vriend.

- **Was** je ergens bang voor? Wat **vond** je spannend?
Ja, voor de grote school.
- Wat **vond** je leuk?
De les van mevrouw Wouters. Ze is erg grappig.
- Wie of wat **heeft** jou **geholpen**?
De leerkracht.
- In welke taal **praatte** je dan met je vrienden?
Nederlands en met Farid Dari.
- **Vond** je het belangrijk om snel Nederlands te leren?
Ja, ik vind dat belangrijk want we leven in België en we moeten naar een andere school gaan.

7. Gebruik nu de strookjes met vragen en bijhorende antwoorden uit het podcastfragment. (BIJLAGE 2)
Deel de strookjes willekeurig uit; zorg dat elke leerling één strookje krijgt (vraag of antwoord).
Leg uit dat de leerlingen rondlopen en moeten zoeken naar de klasgenoot met het strookje dat bij hen past (vraag zoekt antwoord, antwoord zoekt vraag). Laat ze elkaar aanspreken, hun vraag/antwoord voorlezen en overleggen of het klopt. Is er een match? Vraag de leerlingen om bij jou te komen ter controle. Laat ze daarna strookjes wisselen en opnieuw zoeken met een andere klasgenoot.

Voorbeeldvragen:

- Wat vond je leuk? Wat was moeilijk?
- Wie hielp jou?
- Hoe voelde je je?
- Wanneer ben je gestart in OKAN? Hoe voelde jij je op je eerste dag?
- Welke doe-woorden hoor je? Staan ze in de verleden tijd? Waarom wel/niet?

 Woordenschat: het strookje – zoeken - samen horen

Tip:

- Maak expliciet waarom we de verleden tijd gebruiken. Vertel de leerlingen dat ze spreken over iets wat al gebeurd is – hun eerste maand in OKAN ligt in het verleden.
Toon dat ook aan de hand van een tijdslijn op het bord.

Materiaal:

- BIJLAGE 2: vragen en antwoorden
- [Brochure](#) 'Eerst OKAN. Nu IK KAN

Lesfase 3

Instructie en verloop

Lesdoel:

De leerlingen praten over hun persoonlijke ervaringen.

Lesverloop:

1. Projecteer voorbeeldzinnen op het bord zoals:
 - "Ik voelde me ..."
 - "Ik vond ... moeilijk / leuk / spannend."
 - "Ik was ... omdat ..."
 - "De eerste dag was ..."
 - "Een leerkracht / klasgenoot hielp mij met ..."
 - "In het begin praatte ik ... met ..."
 - "Ik begreep ... niet."
 - "Ik was bang om ..."
2. Bespreek die zinnen en sta model. Geef korte persoonlijke voorbeelden.
3. Laat de leerlingen nu in duo hun persoonlijke ervaringen bij elke vraag verwoorden. Vraag enkele duo's om hun ervaringen te delen met de hele klas.

? Voorbeeldvragen:

- Hoe voelde jij je in de eerste week in OKAN?
- Wat vond jij het moeilijkst in het begin? Was je ergens bang voor? Wat vond je leuk of fijn?
- Wie of wat heeft jou geholpen?
- In welke taal praatte jij toen met je vrienden?

📌 Tips:

- Stimuleer de verleden tijd in hun antwoorden. Geef zelf korte eenvoudige, persoonlijke voorbeelden.
- Geef vooraf duidelijk mee dat elke leerling zélf kiest of die iets persoonlijks wil delen.

Reflecteer

Na het luisteren

Instructie en verloop

Lesdoel :

De leerlingen maken een samenvatting van een podcastaflevering.

Lesverloop:

Laat de leerlingen in eigen woorden opschrijven waar de podcast over ging. Laat leerlingen eventueel eerst een woordenveld met kernbegrippen uit de podcast noteren. Zo ordenen ze hun gedachten en komen ze op gang om hun samenvatting te formuleren.

Geef daarbij enkele richtvragen zoals:

- Wie waren de sprekers?
- Wat was het hoofdonderwerp?
- Welke gevoelens kwamen aan bod?

Dat kan schriftelijk of mondeling (in duo's).

Gebruik eventueel de tabel (BIJLAGE 3) om hun gedachten te ordenen. Een tabel kan leerlingen helpen om de informatie overzichtelijk te structureren.

Laat de leerlingen in duo de inhoud van de podcast neerschrijven/presenteren in enkele zinnen.

Tips:

- Stimuleer de verleden tijd in hun antwoorden. Geef zelf korte voorbeelden.
- Laat de leerlingen een hulpmiddel gebruiken met relevante werkwoorden in de verleden tijd.

 Materiaal: BIJLAGE 3: tabel

Materiaal

BIJLAGE 1: kaartjes met gevoelens

BIJLAGE 2: vraagzinnen en antwoorden

BIJLAGE 3: tabel

Extra lessuggesties

Zelf een podcast maken

Laat de leerlingen zelf een podcast maken waarin ze elkaar dezelfde vragen stellen als in de originele podcast, bijvoorbeeld over hun eerste maand in OKAN of over een vergelijkbaar thema.

Meer tips om een podcast te maken met je leerlingen vind je op de [website van Wablieft](#).

Een folder ontwerpen

Laat de leerlingen de [verschillende vakanties van Kazou](#) ontdekken.

Laat de leerlingen een folder ontwerpen voor een Kazou-kamp.

Link met Wablieft-boek

De eerste les Nederlands

Gent, oktober 2002

Ik zit in de klas. Ik ben nerveus. Ik ben 13 jaar en het is mijn eerste dag op school.

De leraar kijkt me aan en stelt een vraag. Ik begrijp hem niet. Ik kijk naar de grond.

De leraar stelt de vraag nog een keer: 'Uit welk land kom jij, Bashir?'

Ik kijk naar Ibrahim, mijn oudere broer. Hij begrijpt het ook niet. Ik zoek hulp bij mijn buurjongen. 'Me, Bulgaria. You, Africa?'

Nu begrijp ik de vraag van de leraar. 'Me, Somalia,' antwoord ik trots.

De leraar zegt: 'Ik kom uit België. Uit welk land kom jij, Bashir?'

Ik denk: hij weet toch dat ik uit Somalië kom? Waarom vraagt hij dat nog eens?

De leraar maakt een beweging met zijn armen. Mijn buur helpt me en draait ook met zijn armen. 'Ik kom uit Bulgarije, en jij?'

Nu begrijp ik het. Ik moet de zin herhalen. 'Ik kom uit Somalië,' antwoord ik.

uit het boek: Rennen voor je leven. Het verhaal van Bashir Abdi.

Peter Vervaeke

Blij

Bang

Nieuwsgierig

Onzeker

Verlegen

Trots

Vraagzin en antwoord

1. Hoe was jouw eerste maand in OKAN?
2. Had jij iemand waarmee je in jouw taal kon praten in de eerste maand?
3. Hoe voelde je je?
4. Wat vond je moeilijk?
5. Was je ergens bang voor? Wat vond je spannend?
6. Wat vond je leuk?
7. Wie of wat heeft jou geholpen?
8. In welke taal praatte je dan met je vrienden?
9. Vond je het belangrijk om snel Nederlands te leren?

- ☒ 1 Nee, niemand.
- ☐ Mijn eerste maand was heel slecht. Ik sprak geen Nederlands en had geen vriend.
- ☐ Ja, ik vind dat belangrijk want we leven in België en we moeten naar een andere school gaan.
- ☐ Ja, voor de grote school. De eerste drie weken voelde ik me slecht.
- ☐ Ik was alleen en ik had geen vriend.
- ☐ De leerkracht.
- ☐ De les van mevrouw Wouters. Ze is erg grappig.
- ☐ Nederlands en met Farid Dari.

Vraagzinnen

Hoe was jouw eerste maand in OKAN?

Had jij iemand waarmee je in jouw taal kon praten
in de eerste maand?

Hoe voelde je je?

Wat vond je moeilijk?

Was je ergens bang voor? Wat vond je spannend?

Wat vond je leuk?

Wie of wat heeft jou geholpen?

In welke taal praatte je dan met je vrienden?

Vond je het belangrijk om snel Nederlands te leren?

Antwoorden

Mijn eerste maand was heel slecht.
Ik sprak geen Nederlands en had geen vriend.

Nee, niemand.

De eerste drie weken voelde ik me slecht.

Ik was alleen en ik had geen vriend.

Ja, voor de grote school.

De les van mevrouw Wouters. Ze is erg grappig.

De leerkracht.

Nederlands en met Farid Dari.

Ja, ik vind dat belangrijk want we leven in België en
we moeten naar een andere school gaan.

WIE WAREN DE SPREKERS? 	WAT WAS HET HOOFDONDERWERP? 	WELKE GEVOELENS KOMEN AAN BOD?